

CIMULACT

CITIZEN AND MULTI-ACTOR CONSULTATION ON HORIZON 2020

БЪДЕЩЕТО, КОЕТО ИСКАМЕ

ВИЗИИ ЗА РАЗВИТИЕТО НА ЕВРОПА

Проектът се изпълнява
с финансовата подкрепа
на програмата „Хоризонт 2020“
на Европейския съюз

СЪДЪРЖАНИЕ

ПРЕДИСЛОВИЕ: НЕОБХОДИМА НИ Е ВАШАТА ВИЗИЯ, ЗА ДА ВДЪХНЕМ ЖИВОТ НА БЪДЕЩЕТО	05
ОЧАКВАТ НИ ГОЛЕМИ ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА.....	08
ВИЗИЯ ЗА БЪДЕЩЕТО	11
КАКВИ СА ПРЕДСТАВИТЕ ВИ ЗА БЪДЕЩЕТО?.....	14
ПРЕДСТАВА ЗА БЪДЕЩЕТО КАТО ДЕМОКРАТИЧЕН ПРОЦЕС	15
ПОГЛЕД НАПРЕД	18
ПОЩЕНСКА КАРТИЧКА ОТ БЪДЕЩЕТО	20
ЩЕ СЕ ВИДИМ НА КОНСУЛТАТИВНАТА СРЕЩА ЗА БЪДЕЩЕТО, КОЕТО ИСКАМЕ!	21
НАКРАТКО ЗА ПРОЕКТА	24

*„Вашата задача за
бъдещето не е да го
предвидите, а да го
направите възможно.“*

Антоан дьо Сент Екзюпери
(френски пилот, писател и
автор на „Малкият принц“,
1900 – 1944 г.)

ПРЕДИСЛОВИЕ

Необходима ни е Вашата Визия, за да Вдъхнем живот на бъдещето

Благодарим ви за участието в консултативната среща за бъдещето, което искаме. Срещата е посветена на изработване на национални визии в рамките на проект SIMULACT („Консултации с граждани и заинтересовани страни по стратегическата програма на ЕС за наука и иновации Хоризонт 2020“)! Вие сте един от 1000 граждани от цяла Европа, които са специално поканени, за да споделят своите визии за желано бъдеще. Ние – екипът на SIMULACT, сме много щастливи, че проявихте желание да участвате и да споделите своите надежди, мечти и опасения с нас.

Чрез проекта SIMULACT ние ще дадем своя принос за разработване на научноизследователската политика на Европейския съюз на основата на визиите, споделени от гражданите на 30 европейски държави. Нашата цел е да участваме и в планирането на темите на научните изследвания на национално равнище във всяка от държавите, в които ще се проведат консултативни срещи с граждани за изработване на визии за бъдещето устойчиво развитие на Европа и на нашата страна. Това ще осигури фокусиране на научните изследвания върху теми и области, които са от голямо значение за европейските граждани. И тук вашето участие е от изключителна важност. Искаме да узнаем вашите представи за бъдещето. Какво бихте желали да бъде то? Какво пожелавате в бъдещето за себе си, за вашите любими, за съседите ви, за цялото общество? Споделяйки вашите представи за бъдещето с нас, вие можете да

помогнете да започнем изграждането на пътя, който ще ни доведе до него.

Не е необходимо да имате специални познания, за да ни помогнете да дадем своя принос за създаване на програма за научни изследвания. Вече има много експерти в различни области със свои предложения, но ние и Европейската комисия считаме, че научните изследвания трябва да са насочени към удовлетворяване на потребностите и решаване на проблемите, които са близо до сърцата на обикновените граждани. Затова вие сте поканени като експерти на собствения си живот.

Нашият информационен бюлетин има за цел накратко да ви запознае с това какво е визия, да ви подсказе как бихте могли да мислите за бъдещето и да ви вдъхнови да формулирате собствените си мечти, желания и възжелания за устойчиво бъдеще.

Очакваме с нетърпение да узнаем вашата визия!

С най-добри пожелания!
Екипът на проект SIMULACT

„Трябва да знаете какво искате. И ако изглежда, че се отклонявате от пътя, не се спирайте, защото може би инстинктивно желаете да бъдете там. И ако отстъпите и се опитвате да бъдете винаги там, където вече сте били, ще останете без вдъхновение.“

Гертруд Стайн
(американска писателка,
1874 – 1946 г.)

**Мислили
ли сте
някога за...**

За какво ще си
говорят хората
през 2050 г.?

Как ще пътуват
хората?

Как ще изглежда
Вашият град или
село през
2050 г.?

Какви ще бъдат
свободата
и сигурността
за гражданите
в Европа?

Как ще се справя
обществото
с природните
катаклизми?

ОЧАКВАТ НИ ГОЛЕМИ ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА

Модерните общества са изправени пред редица предизвикателства, вариращи – без претенции за изчерпателност, от остаряването в добро здраве до климатичните промени, снабдяването с храни и енергийните доставки или защита на свободите. Много от тези социални предизвикателства са глобални, защото не се вметват в рамките на националните, институционалните и дисциплинарните граници. За да помогне за намиране на решения за тези първостепенни проблемни области, Европейският съюз отпуска почти 80 млрд. евро до 2020 г. за финансиране на научни изследвания и иновации. Основната цел е да се насърчат фундаменталните научни изследвания, демонстрационните проекти и пазарното търсене като двигател на икономическия растеж и създаване на работни места. Но как гражданите на Европа виждат своето бъдеще днес? Пред какви предизвикателства считат, че ще трябва скоро да се изправят? Подобни ли са те на това, с което са се сблъскали в близкото минало? Ето някои мнения:

Георги

мъж на около 60 години

„Наистина ли се интересувате какво мисли един шофьор на такси? Е, аз имам професия, която харесвам, и това сами разбирате, че означава много, защото съм началник на самия себе си, шофирам хубава кола... Понякога е малко уморително да извозваш хора по цял ден и цяла нощ, но не е толкова лошо. Какво се промени в моята работа? Ами, срещат се например все повече електрически автомобили. Имам колега, който вече притежава такъв. Мисля, че ще е добре да го изпробвам, да видя как работи. Освен това, беше престижно да имаш кола и да пътуваш с кола – все още е така, но вече има и нови тенденции, като да споделяте автомобила си с други хора и дори, както знаете, да се откажете от колата си и да започнете да карате велосипед, за да икономисате гориво (и пари!) и да имаме по-чист въздух. Както и нови видове схеми за таксиметров превоз, при които почти всеки може да използва колата си, за да превозва други хора ... Да, май за това се притеснявам най-много: мислех, че с тази професия ще изкарвам някакви пари дори след като се пенсионирам, но с всички тези промени и голямото поскъпване на горивото, повишението на пътните такси ... може би няма да бъде така...”

Томислав

мъж на около 30 години

„Аз съм медицински работник и обичам професията си. Работя в болница, и напоследък установих, че естеството на работата ми отчасти се променя. Вече имаме все повече и повече възрастни пациенти, нуждаещи се от по-дълъг болничен престой, а често няма роднини, които да ги посещават. Така че аз, като медицински работник, чувствам, че в допълнение към предоставянето на медицински грижи, трябва да отделям време да разговарям с тези пациенти. Мога само да си представя колко самотни ще бъдат тези хора, когато се приберат вкъщи. Но това, което ме притеснява още повече, е, че изглежда нямаме достатъчно ресурси да поддържаме болниците в крак с времето, със съвременните медицински знания и технологии. Да, и фактът, че лекарите и медицинските сестри напускат – не професията, а страната, за да отидат другаде, където са по-добре платени и имат повече разполагаеми ресурси.”

Силвия

жена малко над 20 години

„Както виждате, имам малко бебе, така че още получавам помощи за майчинство, което е добре, тъй като бях безработна повече от година, когато тя се роди. Всъщност, за това се притеснявам. Мислех, че няма да е толкова трудно да си намеря работа. Имам добро образование, малко опит. И сега, като самотна майка с дете ще ми е още по-трудно. Така че това, за което се безпокоя, е как хора като мен могат да намерят добра работа и, също така, как мога да помогна на детето си да получи добро и полезно образование, което да му помогне да си намери по-лесно работа от мен самата.”

Ана
жена на около 40 години

„Аз съм архитект. Поне това е, което съм учила преди две десетилетия. Представях си, че това е доста перспективна професия: мислех, че ще проектирам красиви, големи жилища за хората. И точно това правех за известно време, но след това нещата започнаха да се променят. Не всички едновременно, но постепенно, едно след друго. Енергията започна да става все по-скъпа, хората разполагаха с по-малко пари за строеж на големи къщи и започнаха да се замислят за сигурността на енергоснабдяването, въведоха се нови строителни разпоредби за енергоспестяване, и други подобни регулации. Така че, тъй като няхах достатъчно поръчки за проектиране, трябваше да науча нови неща, като това как да проектирам и реконструирам, за да се пести енергия, да използвам повече възобновяеми източници на енергия, да правя енергийни одити и т.н. При извършването на тези одити открих толкова много възможности за спестяване, и то не само чрез реконструкции (които много хора считат за скъпи), но и чрез промяна на ежедневните навици. Но ние сме толкова далеч от потенциално доброто и идеалното, като се имат предвид проблемите, създадени от климатичните промени и намаляващите доставки на изкопаеми горива. Предполагам, че най-голямото предизвикателство е как бихме могли да действваме достатъчно бързо и с консенсус между всички, между отделните държави и заинтересовани страни...”

Катя

жена на около 30 години

„Честно казано, не се тревожа много тези дни. Доволна съм от живота си: имам чудесна работа в една международна компания за информационни технологии. Мога да работя в различни страни със забавни хора, пътувам много, печеля достатъчно, за да поддържам това, което считам за „добър живот“ – и дори моята професия изглежда полезна, доколкото работим, за да направим социалните медии по-лесни за използване и разработваме софтуер за „умни“ домове, допринасящ за интелигентни решения от всякакъв вид. Знам, че има притеснения за много неща, като защитата на личните данни, енергоемкостта на все по-голям брой високотехнологични приложения, осигуряване на достъп на всички до технологии (а не само на богатите), прекарването от хората на твърде много време онлайн и във виртуалната реалност и др. Но, съществува голям потенциал за технологични иновации и съм повече от сигурна, че можем да намерим хиляди креативни решения за повечето ни проблеми с помощта на технологиите. Безусловно, не всички от тях са вече готови, но ще стигнем и до тях...”

Румен

мъж на около 50 години

„Аз съм фермер. Бил съм земеделски производител през целия си живот. Сега използвам само органични продукти в работата си, но не винаги е било така: когато наследих фермата от родителите си, използвах много химикали и изкуствени торове. Никой тогава не се притесняваше да ги използва, такава бе обичайната практика. В онези дни грижите ми бяха свързани с отглеждането на култури, които да се продават добре, и да имам подходяща напоителна система. Но хората започнаха да се безпокоят за химикалите, които използваме, и за тяхното въздействие върху здравето и околната среда. И така, аз трябваше да направя нещо, за да остана на пазара: проучих нещата, отидох на курсове и, в крайна сметка, преминах към производството на биологични продукти. Преди няколко години дори помогнах да се създаде схема, в която – заедно с други растениевъди, доставяхме всяка седмица пресни зеленчуци и плодове на хората в града. Тази схема става все по-успешна. Много съм щастлив, защото едно от децата ми - моята дъщеря, иска да ми помага във фермата и, с течение на времето, да поеме стопанството. Това, което ме притеснява, са метеорологичните условия

и валежите, които са вече наистина непредсказуеми, и някои нови болести и вредители, появили се напоследък. Мисля как да помогна на дъщеря си да се подготви да се справя с тях, така че в бъдеще дори внуците ми да могат да живеят във фермата.”

Кристиан

мъж, почти на 50 години

„Е добре, има много неща, които ме притесняват днес, толкова много, че щеше да бъде по-добре да бях останал учител. Бях избран за кмет, когато затвориха местното училище – нямаше достатъчно деца, а правителството не искаше да финансира малко училище в незначително провинциално градче ... Исках да остана въпреки това, но моите приятели ме убедиха да се кандидатирам за кмет – и за мое учудване, спечелих! И така, ето ме тук сега и, освен всичко останало, се опитвам да поддържам отношения с множество хора, особено младите хора, напускащи града, тъй като сме далеч от големите градове и няма толкова много възможности. Не е леко и като че ли това е най-голямото предизвикателство пред нашия малък град в близко бъдеще.”

Петър

тийнейджър

„Знаете ли, често ходя на риболов с дядо и това ми харесва. Докато се опитваме да ловим риба, дядо ми разказва всякакви интересни истории за времето, когато е бил дете, и колко различни са били нещата тогава. Например, че в тези дни е имало много различни видове риби в реката, дори е имало състезания кой може да хване повече видове ... Бих искал все още да ги има, малко е досадно да ловиш едни и същи видове риби! Чудя се какво е станало с всички тях. Питам непрекъснато дядо, но не съм убеден, че и той знае със сигурност. Освен това той ми казва, че навремето те обикновено изяждали улова. Сега вече не можем да го правим тук. Така че аз се надявам поне все още да имаме риба, когато порасна ... Може би ще стана някой, който ще се грижи за тях? И може би дори ще помогна някои от рибите да се върнат в реката?”

ВИЗИЯ ЗА БЪДЕЩЕТО

Всички се питаме какво ще е бъдещето ни

В личен план се питаме какви обрати ще има в живота ни. Замисляме се и за света. Как ще изглежда бъдещето за всички нас? Какъв ще е живота през следващия век? Можем да търсим отговорите в седмичния ни хороскоп или да посетим гадател на някой панаир – но в действителност никой не може наистина да предскаже бъдещето. За щастие, обаче, има едно нещо, което всеки може да направи: да мисли за бъдещето и да формулира своя визия за това какво желае да бъде това бъдеще. Това формулиране на идеи и възгледи за бъдещето е изключително важно. Точно чрез обсъждане на надеждите и опасенията на хората ние можем да начертаем пътека към реализирането на нашите идеи и възгледи. По време на консултативната среща за бъдещето ние ще ви окуражаваме да мислите нестандартно, ще ви помагаме да „напуснете“ комфортната си зона и да си представите бъдеще, което наистина желаете – дори ако считате, че не сте креативна личност. Визиите не са предсказания, така че те не ни казват как ще изглежда бъдещето. Визията описва как бъдещето *трябва* да изглежда. Не е необходимо тя непременно да бъде осъществима от днешна гледна точка. Визиите ни приканват да считаме бъдещето за нещо, което можем да формираме, а не нещо, което вече е решено.

Небето е границата

През 1962 г. рок-групата „Бийтълс“ участва в прослушване на „Дека рекърдс“ с надежда да сключат договор за запис. Звукозаписната компания отхвърля групата с аргумент: „Групите от китаристи са на изживяване“ и „Бийтълс няма бъдеще в шоу-бизнеса“. Когато мислите за своята визия за бъдещето ... мислете мащабно! Не се опитвайте да предсказвате какво ще стане, тъй като никой не знае, особено за далечното бъдеще. Нито трябва да се безпокоите какво е постижимо от днешна гледна точка. През 1901 г. г-н Готлиб Даймлер е казал: „Глобалното търсене на моторни превозни средства няма да надхвърли 1 милион – просто поради липсата на достатъчно шофьори.“ Не знаем как обществото или технологиите ще са се променили през 2050 г. Но ако добре си помислите, ще е лесно да си представите как трябва да изглежда бъдещето.

„Планирайте бъдещето,
защото точно в него ще
прекарате остатъка
от живота си.“

Марк Твен (писател,
1835 – 1910 г.)

Какво е Визия?

В проекта SIMULACT използваме следното определение за визия:

„Визията е картина или представа за ЖЕЛАНТО БЪДЕЩЕ. Визията може да се основава на НАДЕЖДИ и МЕЧТИ, но също и на ОПАСЕНИЯ и СТРАХОВЕ по отношение на проблемите или предпологаемите заплахи, които не желаем да се превърнат в реалност. По време на консултативната среща ще се опитаме да формулираме визии за бъдещето след 30 до 40 години.“

„Визия без действие е мечта. Действие без визия е кошмар.“

- Японска поговорка

„Визията е като фар, който по-скоро осветява, отколкото ограничава, дава посока, а не място на пристигане.“

- Джеймс Мейпс, футурист

„Визията е не просто картина на това, което може да бъде в бъдещето, тя е апел към по-добрата ни същност, повик да станем нещо повече.“

- Розабет Мос Кантър, учен

„Визията въодушевява, вдъхновява, трансформира целта в действие.“

- Варен Бенис, учен

**Питали
ли сте се
някога...**

Какво ще е
значението
на равенството
през 2050 г.?

Какви ресурси
ще са ценни или
ограничени?

Как
обикновеният
гражданин ще
участва активно
в обществото?

Каква ще е
любимата ви
храна в бъдеще?

Какви са
надеждите ви
за децата през
2050 г.?

КАКВИ СА ПРЕДСТАВИТЕ ВИ ЗА БЪДЕЩЕТО?

Всеки човек има уникален подход към бъдещето и уникална идея за това
какво то би могло да донесе

„Велосипедът ще оцелее и
ще достигне до бъдещето.
Винаги простото решение
постига успех.”

Павел, предприемач

„Изглежда съвършено
очевидно, че изчерпваме земните
ресурси по-бързо, отколкото
залежите могат да се възобновят.
Така че трябва да погледнем назад
към времето, когато човешките
същества са били много успешни
като биологичен вид, например
когато сме били общество от
ловци. Може би има мъдрост, която
можем да научим от тези, които
обикновено наричаме „диваци”.”

Лазар, учител

„Вярвам, че науката и
технологиите винаги ще играят
важна роля. С времето те са се
развивали все повече и повече и
ще продължават да го правят. Те
оказват въздействие върху живота
ни и ще продължат да го правят.
Когато си представите какви са
постиженията в медицината и
в комуникациите днес ... нищо не
изглежда напълно невъзможно...”

Тодор, икономист

„Градовете ще са различни.
Представям си, че хората ще се
придвижават по различен начин
и градските покрайнини няма да
изглеждат като днес. Местата и
хората, всичко ще бъде свързано
във висока степен. Но може би
хората ще се срещат на улицата
по същия начин като днес.”

Петко, студент

„Когато си представям бъдещето
мисля, че цифровите технологии
ще осигурят на всеки достъп до
информация и равни възможности.
Те ще направят живота ни по-
лесен и ще облекчат тежестта на
известна част от ежедневието
ни работа. От друга страна се
надявам, че няма да се превърнем в
роби на цифровите технологии и в
общество от интровертни хора.”

Катя, юрист

„Мисля, че ако бихте
могли да се завърнете
обратно при нас след
100 години, няма да
заварите нещата едно към
едно, ще заварите повече.
Повече хора, повече сгради,
повече трафик и, може би,
повече равенство.”

Кольо, пенсионер

ПРЕДСТАВА ЗА БЪДЕЩЕТО КАТО ДЕМОКРАТИЧЕН ПРОЦЕС

Автори Франсоа Жегу и Кристоф Гуше

Ф. Жегу и К. Гуше са част от екипа на Strategic Design Scenarios (SDS). SDS е лаборатория за иновации за устойчиво развитие, която експериментира с потребители, разработването на сценарии, провокиране на социален диалог, съвместно проектирани решения: микс от продукти, услуги и политики, насочени към нови и по-устойчиви начини на живот...

Сенека, римски философ, е казал „За този, който не знае къде иска да отиде, няма попътен вятър.” Няма как да не се съгласим с това мнение, когато гледаме телевизия или четем вестници. В повечето случаи бъдещето ни се представя в карикатурен вид: трудно е между обещанията, че технологиите ще разрешат всичките ни проблеми и декларациите „няма заплахи за бъдещето”, да обсъждаме къде желаем да отидем и кои ветрове могат да са благоприятни за нас.

Нека да хвърлим един бърз поглед назад, в миналото, за да разберем по-добре защо дискусиите за бъдещето са толкова стереотипни и слаби. В традиционните общества бъдещето бе повече или по-малко продължение на миналото. След научната и индустриалната революция, обществото започна да се развива с ускорени темпове. През последните два века в Европа, при непрекъснатия технологичен прогрес, бъдещето започна да става все по-чувствително различаващо се от миналото и да се превръща в синоним на напредък и по-добър живот. През 60-те години на миналия век тази блестяща картина на „технологичен оптимизъм” започна да избледнява. Технологичната мечта е доста далеч от спазването на всичките си обещания. Социалните и екологичните проблеми стават все по-застрашаващи за нашето ежедневие и бъдеще.

60-те години на миналия век отбелязаха прехода от визията за бъдеще, основано на технологичния прогрес, към идеята, че бъдещето е сложно и непознаваемо. Тази фундаментална промяна води днес до две различни и противоположни нагласи пред бъдещето на нашето общество: от една страна, ние разбираме, че бъдещето е твърде комплексно, за да бъде прогнозирано с точност. По тази причина ние развиваме способността си да реагираме неотложно, за да се справяме с бързите и дестабилизиращи промени. От друга страна, се развиват и подходите за т.нар. форсайт изследвания на бъдещето като опит за справяне с комплексния характер на неизвестността от предстоящото. Като научни направления се появиха дейности за прогнозиране и направиха бъдещето „достъпно“ само за посветени експерти. Накрая, през последните десетилетия, бъдещето стана все по-доминирано от образователни кампании

по екологични проблеми и така наречените глобални предизвикателства. Ние допринасяме за непрекъснатото разпространение на отрицателни картини, рисуващи застрашителни представи за неустойчиво бъдеще. Този кратък и опростен преглед на еволюцията на нагласите на хората към бъдещето в най-новата история на западния свят е опит да обясним защо настоящото ни разбиране за бъдещето изглежда като производящо от смесица от технологичен оптимизъм и обществени заплахи, нарастваща несигурност и експертни прогнози. В медиите бъдещето се преекспонира, но главно като търговски подход, балансиращ върху идеята за прогрес, обусловен от технологиите. Същевременно, екологичните съображения и социалните проблеми са присъщи на първото поколение в историята с бъдеще, което вероятно ще бъде не напредък, а деградация в сравнение с предходната ситуация.

Дискусията по отношение на бъдещето изглежда ограничена до технологични надежди и неустойчива деградация. Тя е доста бедна, без наличие на различни визии за обсъждане и разрушителни перспективи. Нещо повече, наложилото се повече или по-малко общо разбиране, че бъдещето е непознаваемо и „запазено” за експертите внушава, че то едва ли може да подлежи на обсъждане. Значителен дял от населението има достъп само до частична информация и до стереотипни визии за бъдещите предизвикателства и възможности. Тази ситуация призовава към по-творческо въображение, достъпен процес на предвиждане и преход към по-богат и широк обществен дебат, като необходимо условие за демокрация.

Адаптирано от книгата на Ф. Жегу и К. Гуше „Предвиждането като движещ инструмент за разширяване на социалните права и устойчиво развитие, отговорен живот“, издателство Springer, 2015 г.

**He ce lu
numame...**

Какво ще е
най-полезното
медицинско
постижение?

Какви ще са
най-привлекателните
нови професии?

Как хората ще се
пригвижват
до работа?

Как хората ще
комуникират
през 2050 г.?

Какви надежди
имате за своите
приятели
и семейство
в бъдещето?

С ПОГЛЕД В БЪДЕЩЕТО

Какво означава бъдещето за учените? Как те използват визиите, за да „нагърнат“ в бъдещето?

Интервю с Елеонора Масини

Елеонора Масини е почетен професор по изследвания на бъдещето и екология на човека към Грегорианския университет в Рим – Италия. Тя се счита за родоначалник на изследванията на бъдещето, като работи в тази област повече от 40 години. Посветила е професионалния си живот на формирането на оптимистични визии за бъдещето.

Какво се крие зад гумата „бъдеще“? Защо то е там?

„Не можем да говорим за едно бъдеще. Съществуват много версии на бъдещето, които са свързани с тенденциите от миналото и от настоящето, както и с изборите, направени в настоящето. Не можем да мислим само за едно бъдеще, тъй като възможностите и вероятностите варират в съответствие с това как тенденциите се развиват или се свързват с избора, който правим в настоящето. Взетото решение в настоящето определя развитието в бъдещето. Желаните версии на бъдещето представят друга гледна точка за размисъл, защото желанието е свързано с избора и с по-широки предпочитания, свързани с етични аспекти. Ако желаем по-хуманистичен свят, ако предпочитаме свят с достатъчно вода за всички, дали той е изобщо възможен? Дали е вероятен?

Много версии за бъдещето са възможни, но малко са вероятни, а още по-малко – желани.“

След като има много версии на бъдещето, те еднакви ли са?

„Разбира се, не всички версии на бъдещето са еднакво възможни. Мисленето за бъдещето никога не е неутрално. И как може да е? Винаги трябва да е ясно какви са етичните норми, използвани в подходите за създаване на възможни версии на развитие на бъдещето. Винаги искаме да знаем на какви конкретни визии или избори се основават те. При формулирането на версии на бъдещето трябва да се декларира за какви цели се работи, защото това не е точна наука.

Няма факти за бъдещето. Ние просто можем да опишем какво би могло да се случи. Не можем дори да кажем какво ще се случи. Основната цел на проучванията за бъдещето или на форсайта, както и да го наречем, е да намали нивото на несигурност. Всеки, който трябва да вземе решение в настоящето, знаейки че неговите/нейните действия ще имат въздействие, трябва да мисли какво може да се случи по-късно.

Комплексният характер на промените и процесите на глобализацията са големите предизвикателства днес, тъй като им е присъща висока степен на несигурност.

Учени, граждани, политици ... когато дискутират бъдещето, те знаят, че изграждат част от това бъдеще, че те са малка част от него. Каквото и да сте – учител, домакиня, учен, вие сте част от бъдещето.“

*„Бъдещето принадлежи
на тези, които вярват
в красотата
на своите мечти.”*
Елеонор Рузвелт,
дипломат, САЩ

Въпрос към...

Курт Аагарт Нилсен: Какво е Визия?

„Визията е добре обмислена фантазия за желаното бъдеще. Визията възниква на фона на комбинация от ценности, желания и познания за света, какъвто е днес, и проблемите, които срещаме в ежедневието. И така, визията е решаваща за обмисляне на предложения за промени.

Всеки може да има визия, но обикновено тя се създава в диалог с други хора. Индивидуалните визии могат да бъдат формулирани в изследванията, изкуството и културата, но основно визията се свързва с диалог и социални отношения – защото бъдещето може да стане реалност само заедно с други хора.

Иън Майлс: Как можем да планираме бъдещето?

„Очевидно е, че когато говорим или правим планове за бъдещето, ние говорим и мислим за „въображаема конструкция” (нещо, което просто е в нашето въображение). Различните хора имат различни „въображаеми конструкции” на възможно бъдеще. Това отразява техните знания – а всички ние имаме само частични знания. Хората имат и различни гледни точки, поради разнообразните интереси и ценности.

Визиите, които се разработват в професионален контекст (например, за дадена компания), често са фокусирани върху конкретни интереси. За разлика от съставянето на визии от обикновените хора, фирмените визии често са конкурентни – подкрепят се собствените възгледи за развитие на фирмата за сметка на конкурентите. Ето защо, създаването на визии от обикновените хора често добавя нещо много важно към професионалните визии – това е фокусът върху обикновеното или наистина общото и социалното в нашето общество.”

Курт Аагарт Нилсен, професор по социални науки в Университета на Роскилде, Дания, публикувал трудове и книги по социология на знанието и изследване на въздействията, както и по научни политики.*

Версиите за устойчиво бъдеще изискват „въображаеми конструкции” на бъдещето, които създават условия да направим нещо. Необходими са ни въздействащи оценки на тези бъдещи възможности, които да убедят хората, че наистина има основания за надежда – и необходимост от действие.”

Иън Майлс, професор по технологични иновации и социална промяна в Манчестърския университет.**

*CIVISTI: списание „Вгъхновение”, Очите на бъдещето, проект на ЕС „Визии на гражданите на науката, технологиите и иновациите”
http://www.civisti.org/files/images/CVISTI_MAG_ENG1.pdf

**Майлс, Иън (2015), „Устойчивото бъдеще е във вашия ум”, във „Формиране на визии за устойчиво бъдеще. Информационен бюлетин „Вгъхновение”, публикуван в рамките на проект „Обществено участие за разработване на обща рамка за оценка и управление на устойчиви иновации (CASI)”, финансиран по Седма рамкова програма на ЕС; пълният текст на интервюто е публикуван на адрес:
<http://www.casi2020.eu/app/web1/files/download/inspiration-magazine-final.pdf>

ПОЩЕНСКА КАРТИЧКА ОТ БЪДЕЩЕТО

Дали пощенските
картички въобще все още
съществуват?

Скъпа бабо,
Как си? Бях на курс по калиграфия,
затова получавах истинска картичка.
Надявам се, че си добре и че мога да ти
дойда на гости скоро, въпреки че няма да
е в следващите няколко седмици, защото
имам много срещи в града. При мен
нещата вървят добре, с изключение на
домашния ми робот, който се събути тази
сутрин и не ме събуди. Станах в 10 часа
и набързо трябваше да нахраня гладните
пилеца в курника на градския ни блок, а
те обикновено получават храна в 7 часа
сутринта. Вече закъснявам, велосипедът
ми имаше спукана гума, но хванах
претъпкан самоуправляващ се автомобил
за съвместно ползване, който ме откара
направо на срещата.

Надявам се, че следващия месец
мога да дойда да те видя наживо, за
разлика от обичайната ни фамилна
среща на екрана. :)

Сладки поздрав, Мира
28 март 2050 г.

POSTAL SERVICE

PRINTED IN EUROPE ON RECYCLED PAPER AND WITH 100% INKS

Ще се видим на консултативната среща за бъдещето, което искаме

Никой не знае как ще изглежда нашето бъдеще. Само ако имаме визия днес, ние можем да започнем да го формираме.

Главни редактори: Niklas Gudowsky, Mahshid Sotoudeh (ITA)

Редакционен съвет: Mahshid Sotoudeh, Walter Peissl, Ulrike Bechtold (ITA) / Marie Louise Jørgensen (DBT)

Сътрудници: Niklas Gudowsky, Mahshid Sotoudeh (ITA) / Marie Louise Jørgensen, Katrine Lindegaard Juul (DBT), Christophe Gouache, François Jégou (SDS) / Edina Vadovics (GDI) / Elna Schirmeister, Philine Warnke (ISI) / Danielle Bütschi (TA-Swiss)

Оформление: Christophe Gouache (SDS)

Партньори в консорциума: Fonden Teknologiradet¹ (Дания), Fraunhofer Gesellschaft Zur Forderung Der Angewandten Forschung Ev² (Германия), Oesterreichische Akademie Der Wissenschaften³ (Австрия), Missions Publiques⁴ (Франция), Strategic Design Scenarios Sprl⁵ (Белгия), Technologicke Centrum Akademie Ved Ceske Republiky⁶ (Чешка Република), Asociatia Institutul De Prospectiva⁷ (Румъния), Фондация „Приложни изследвания и комуникации“ (България), Greendependent Intezet Nonprofit Kozhasznu Korlatolt Felelossegu Tarsasag⁸ (Унгария), Politecnico Di Milano⁹ (Италия), The Association For Science And Discovery Centres¹⁰ (Обединено Кралство), Fundacio Catalana Per A La Recerca I La Innovacio¹¹ (Испания), Akademien Der Wissenschaften Schweiz Verein¹² (Швейцария), Helsingin Yliopisto¹³ (Финландия), Teknologiradet – The Norwegian Board Of Technology¹⁴ (Норвегия), Instytut Technologii Eksploatacji-Panstwowy Instytut Badawczy¹⁵ (Полша), Asociacija Ziniu Ekonomikos Forumas¹⁶ (Литва), Sia Baltijas Konsultacijas¹⁷ (Латвия), University College Cork, National University Of Ireland¹⁸, Cork (Ирландия), Stichting Dienst Landbouwkundig Onderzoek¹⁹ (Холандия), Mediatedomain Lda²⁰ (Португалия), Universita Ta Malta²¹ (Малта), Slovenska Akademia Vied²² (Словакия), Slovenian Business & Research Association²³ (Белгия), RTD Talos Limited²⁴ (Кипър), 4motion Asbl²⁵ (Luxembourg), Odráz – Odrzivi Razvoj Zajednice²⁶ (Хърватия), Statens Geotekniska Institut²⁷ (Швеция), Atlantis Symvouleftiki Anonymi Etaireia – Atlantis Consulting Sa²⁸ (Гърция)

CIMULACT 2015

Грантово споразумение No 665948

¹ Фондация „Съвет по технологии“

² Корпорация за приложни изследвания “Fraunhofer”

³ Австрийска академия на науките

⁴ Консултантска фирма „Обществени мисии“

⁵ Лаборатория „Сценарии за стратегически дизайн“

⁶ Технологичен център към Чешката академия на науките

⁷ Асоциация за перспективни проучвания

⁸ Институт за екосообразност

⁹ Политехнически университет на Милано

¹⁰ Асоциация на центровете за научни изследвания и открития

¹¹ Фондация за научни изследвания и иновации на Каталуния

¹² Клуб на Академия на науките на Швейцария

¹³ Хезинкски университет

¹⁴ Норвежки технологичен съвет

¹⁵ Институт за устойчиви технологии към Националния изследователски институт

¹⁶ Асоциация „Форум за икономика на знанието“

¹⁷ Консултантска фирма „Балтийски консултации“

¹⁸ Университетски колеж на Корк, Национален университет на Ирландия

¹⁹ Фондация за селскостопански изследователски услуги

²⁰ Консултантска и посредническа фирма

²¹ Университет на Малта

²² Академия на науките на Словакия

²³ Словенска асоциация за бизнес и научни изследвания

²⁴ Организация за научни изследвания и развойна дейност

²⁵ Асоциация с нестопанска цел, чиято мисия е образование за социална промяна

²⁶ Организация с нестопанска цел ODRAZ за устойчиво развитие на общността

²⁷ Шведски геотехнически университет

²⁸ Консултантска фирма

CIMULACT

Накратко за проекта

Основната цел на CIMULACT е да подпомогне изпълнението на европейската научна и иновационна политика, по-конкретно стратегическата програма за научни изследвания и иновации Хоризонт 2020, като в същото време на национално равнище привлече граждани и заинтересовани лица в съвместното формулиране на нови теми за научни изследвания, основаващи се на реални и потвърдени обществени визии, потребности и искания. Проектът ще разшири кръгозора и дебата по въпросите на науката, технологиите и иновациите (НТИ), ще повиши научната грамотност в широк смисъл, което включва разбирането за социалната роля на НТИ, и ще допринесе за създаването на споделено разбиране по обсъжданите теми между научните среди, политиците и гражданите. Този подход за многостранно участие ще обхване 28-те държави-членки на ЕС, плюс Норвегия и Швейцария. CIMULACT се основава на принципа/убеждението, че колективният разум на обществото предоставя на Европа конкурентно предимство, което може да бъде активирано за укрепване на рационалността на европейската научна и технологична система. Чрез установяване на истински диалог между гражданите, заинтересованите страни, учените и политиците ще бъдат създадени и обсъдени визии и сценарии за желаното бъдеще, и превърнати в препоръки и предложения за научни и иновационни политики и теми.

Накратко, CIMULACT ще:

- разработи визии и сценарии, които свързват социалните потребности с очакваните бъдещи научни постижения и тяхното въздействие върху технологиите, обществото, околната среда и др., във връзка с глобалните предизвикателства, които са във фокуса на стратегическата програма за научни изследвания и иновации Хоризонт 2020;
- направи конкретен принос към Хоризонт 2020 чрез препоръки към политиката за изследвания и иновации и примерни конкурси по работните програми на Хоризонт 2020;
- привлече граждани и заинтересовани страни в дебат/консултация/процес с широко участие относно сценарии за желано устойчиво бъдеще и научни изследвания;
- изгради умения у гражданите и насърчи участието на различни заинтересовани страни в научните изследвания и иновациите чрез разработване, експериментирание, обучение и оценка на методи за гражданско участие;
- насърчи диалога и споделеното разбиране по наболели обществени проблеми между политиците, гражданите и заинтересованите страни;
- разкрие сравнителните предимства на консултациите с граждани.

CIMULACT е тригодишен проект, финансиран от Европейската комисия по програма Хоризонт 2020, стартирал през юни 2015 г. За повече информация, посетете www.cimulact.eu

Проекта се изпълнява с финансовата подкрепа на програма „Хоризонт 2020“ на Европейския съюз

